

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 66, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Izdati: Enostopna petlet vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslane vrstice po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Deželna vlada za Slovenijo.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 7. marca:

Predsednik Deželne vlade za Slovenijo, dr. Janko Brejc, je danes iz Belgrada prejel službeno brzojavko, kjer se naznanja, da je ministrski svet s posebno naredbo imenoval za Slovenijo nastopne poverjenike: za notranje stvari Gustava Golja, za nauk in bogočastje dr. Karla Verstovška, za pravosodje dr. Vladimirja Ravniharja, za narodno gospodarstvo Antona Kristana in za socialno skrbstvo Albina Prepeluha.

Podpredsednik Deželne vlade za Slovenijo dr. Gregor Žerjav je bil, kakor znano, imenovan hkrati s predsednikom dr. Jankom Brejcem.

Socialna demokracija in meščanske stranke.

(Po poročilu sodr. A. Prepeluha na javnem shodu v Skofji Loki, dne 3. t. m.)

Od časa splošne mobilizacije, ko so meščanske stranke gnale slovensko ljudstvo navdušeno v boj za kapitalistične interese, pa do ustanovitve Jugoslavije, imamo za seboj nepregledno vrsto velikih dogodkov in globokih izprembe, ki sta njih dalekosežnost in pomen meščanskim voditeljem še sedaj nepojmljiva: Z geslom: »Vse za vero, dom, cesarja«, se je nezvestno prišlo v silni vrtnec radikalnih prevratov. Meščanske stranke so stale onemogle pred težnjami in potrebami velikega časa, ki nam je vendar očitno kazal konture novih gospodarskih in političnih odnošajev. Iz vsega dejanja in nehanja teh strank v prvih letih vojne, je govorila vsa zastarelost krivičnih meščanskih programov in gesel. Za politiko nemškega cesarja se je gnalo v smrt cvet slovenskega naroda, za politiko ljudi, ki so spravili nemški narod na rob propada ter izkopali grob čeli Evropi: Srba je sedaj stara reakcija, nemški narod se je osvobodil svojih zatiralcev, Čehi so si ustvarili lastno republiko, Slovenci in Hrvati smo se združili s Srbi. Socializem se zmagovalno širi med nemškim narodom, uveljavil se bo v kratkem tudi na Češkem, po svoji poti pojde tudi v Jugoslavijo.

Toda, kakor da ne bi zadostovale vse dosedanje zmote in zamude, vidimo, da se nam i sedaj stara zatikrnost in nedostopnost meščanskih strank iznova kaže v vsej svoji površnosti spričo vsem onim številnim problemom ki zahtevajo jasnih smotrov, da pridemo iz kaosa sedanjih vsesplošnih kriz v normalno, urejeno razmere.

Med vsemi drugimi strankami smo bili mi socialisti edini, ki nismo čakali nepripravljeni na nove dogodke. Kot stranka delavstva, ki se zaveda, da imajo rešiti usodo ljudstva le ljudstvo samo, smo si pravočasno določili svoj program in svoje zahteve. Vsi dosednji dogodki in problemi, nam pravijo, da smo pravilno presojali.

Kako izgleda naša država? Njena monarhistična oblika nam ni bila najidealnejša. Od nekdanjega stališča federativne, republikanske državne oblike. Če smo se udali, je to pripisovati zunanjim pojavom. Vojna bi se bila zaključila z vse večjimi socialističnimi pridobitvami, ako ne bi od velike, vsled gospodarskega izčrpanja centralnih držav že pred letom očitne zmage opjanjeni antantini kapitalistični svet tako neobzirnno plenil po poraženih državah ter vsiljeval tem državam in državam malih narodov, da branijo svoje meje pred pohlepniimi antantnimi zavezniki. Ves potek mirovne konference kaže na težnje svetovnega kapitalizma. Wilson je ostal s svojim demokratičnim mirovnim programom sam ter je odpotoval v Ameriko, odkoder je dvomljivo, če se vrne. Zato smo bili tudi mi, z ozirom na zasedenje naših krajev po Italiji, prisiljeni sprejeti dani položaj ter izogniti se vsemu, kar bi v takih razmerah utegnilo otežkoti konsolidacijo in zedinjenje Jugoslovanskega naroda.

Strank v narodu imamo dovolj. Tudi takih, ki se rade bahajo z demokratičnimi programi, četudi v resnici stremo le za združenjem vseh meščansko-kapitalističnih sil v enotno buržuazjsko skupino. Ta cilj zasleduje v prvi vrsti Jugoslovanska demokratska stranka, kakor je bilo to očitno po njenem zadnjem sestanku v Sarajevu. V glavnem stremi program te stranke po najtesnejši državni centralizaciji. Preko tega stremjenja ta stranka ne pride in potrebe bližnjega časa pokažejo kmalu vso njeno ozkoprčnost in malopoteznost.

Poleg te stranke imamo »Vseslovensko ljudsko stranko«, ki se nahaja vsled novih razmer in z ozirom na njeno dosedanje politično nadvlado v narodu v težkem položaju. Tudi interesi in smotri te stranke so nam dobro znani. Prenoviti se bo morala v marsičem, ako bo hotela živeti. Zato išče sedaj nove orientacije. Gotovo je pač, da bo morala, ako bo hotela ostati ljudska stranka, revidirati prav temeljito svoj program, kar pa ne more še preprečiti, da ne bi marsikateri njen pristaš uvidel, da je le socialistična stranka v stanu izvajati dosledno resnično ljudsko demokratično politiko.

Nasproti tema dvema strankama stoji danes Jugoslovanska socialistična stranka. Naš program smo že obširno obrazložili: **Zahtevamo enotno državo, skupen parlament**, ali ker vemo, da so si interesi posameznih dežel, kakor povsod drugod, tako tudi pri nas, v marsičem zelo različni, zato zahtevamo obenem razumno vpostavljenje **gotovih avtonomij**, ker se le tako pospeši razvoj vseh posameznih delov ter konsolidira notranjo moč in enotnost države.

V novi državi se nahajamo Slovenci v posebnem položaju. Kulturno predstavljamo najrazvitejši del države. V tem oziru ne smemo nazaj. Gledati moramo nasprotno, da razvijemo, v našem in v državnem interesu, vse svoje sile: Dejstvo je, da stojimo Slovenci le s 17% analfabetov nasproti 54% analfabetov na Hrvaškem. Enotna morata biti država in parlament, doma pa glejmo, da bomo sami pridno gospodarili. Važno je za nas, da pravočasno premostimo naš gospodarski položaj z ozirom na novo državno zvezo, da ne bo naša pokrajina sama plačevala primanjkljaj drugih, mnogo bolj pasivnih, pasivnih zlasti zaradi slabe uprave. Interesirani smo prav zelo, da se i na Hrvaškem in v Srbiji zboljša državna uprava.

Naše meščanske stranke nam niso še dale o tem pravega pregleda, zamujajo zopet priliko, da bi pravočasno pojasnile ljudstvu njegov gospodarski položaj, ter pokazale gospodarskemu razvoju slovenskega naroda in slovenske zemlje nova pota. Ker smo alpski narod, bo naša zemlja težko mogla konkurirati z bogato in plodovito Hrvaško. Naša kupčija z žitom bo padla. Marsikatero poljsko produkcijo bo treba nadomestiti, kazalo bo morda, da se Slovenci posvetimo plemenski živinoreji in praščereji ter da skušamo dvigniti zopet domačo obrt in sploh industrijo.

Stojimo pred popolnoma novimi vidiki. Gospodarske sile gibljejo svet in kažejo nova pota. Meščanske stranke so spričo teh novih vidikov slepe. Gledati moramo zato, da ne pridemo zopet v položaj, ko bo moral naš človek zapustiti svojo zemljo ter romati v Ameriko.

Socialisti zahtevamo, da se **industrija socializira**, da bodi delavec solastnik podjetja, kojemu posveča vse svoje sile. Le tem potom ustvarimo splošno blagostanje, dvignemo državno bogastvo. Le tako rešimo tudi problem **malega obrtnika**, ki je postal žrtev velike tovarne. **Razdelitev dela in zaslužka**: to je v socialno gospodarskem oziru naša najnujnejša zahteva.

Povedati moramo nadalje, da stojimo v prehranjevalnem oziru pred naravnost neverjetnimi pojavi. Živeža je v naši državi dovolj! Le posamezni oduhi niso baje še dovolj obogateli. Na Hrvaškem imamo cele zakladnice žita, in v Gruzu čakajo cele zaloge antantnega živeža, da se uredi prevoz v posamezne kraje. Kdo je kriv temu? Ali bo treba odkriti vso resnico, da se pokličani faktorji vzdramijo? Nesramna špekulacija brezvestnih elementov mora kratkoma prenehati. Centralni vladi moramo povedati, da se morajo te razmere spremeniti. Hrano sem!

Šolske razmere se morajo radikalno izboljšati. Zahtevamo modernizacijo šol. V njih mora vladati duh novega

časa. Šolstvo ne sme več služiti v strankino namene. V njih naj se vzgajajo prosti duhovi in krepki značaji. Strankinim vplivom moramo tudi odtegniti vero. Vera bodi prosta stvar posameznika. Vlada mora ta načelo svobode, ki dobi v tem oziru svoj najpopolnejši izraz, ako ločimo cerkev od države.

Zavedamo se, da ni mogoče ustvariti iz splošnih zmešnjav sedanjega časa takojšen red. Zmagali bomo nad vsemi težavami, če postanemo vsi zidarji reda in mira. Zato je pa treba strujenih sil, jasnih vidikov, globokega razumevanja novega položaja, njega potreb in težej.

Človeška družba se mora radikalno prenoviti, zgraditi si nove temelje, preurediti državno in družabno organizacijo. Kapitalizem mora pasti.

Nasproti geslu: »Vse za vero, dom, cesarja« moramo postaviti geslo: »Vse za resnico in svobodo«.

G.

Pismo iz Belgrada.

4. marca 1919.

V parlamentu je živo. Prišel je danes sodrug Anton Kristan, ki ga vsi hrupno pozdravljajo. Z njim so prišli prof. Spinčič, sodrug Bukšeg, poslanec Popović in drugi. Danes je bila prva seja. Izvolili so se verifikacijski odbori. Socialisti smo povsod zastopani, tako n. pr. sodrug Kristan v šesti komisiji, sodrug Petljan v četrti itd. — Agrarna reforma je sprejeta in obelodanjena v »Službenih Novinah«. — V ministrstvu za socialno politiko je vstopil sodrug Jaklič. — V takojšnjem socialističnem življenju je vse nejasno. Sodruga Draguša Lapčević je izstopil iz državnega vječa. V stranki so dobili večino revolucionarni življi. Vendar je treba še počakati razjasnitve položaja. — Pozdravo vsem sodrugom v Sloveniji.

Masaryk imperialist?

Masaryk je veljal za najidealnejšega bojevalnika resnice. Nikdar ne najdemo moza naše dobe, ki bi tako kakor on presojal vse, tudi najneznatnejše zadeve vedno le z istega, vzvišenega stališča resnice. Iz narodnostnega boja je pri nas najbolj znan iz zagrebškega procesa, kjer se je — dasi sicer neinteresiran — trudil z mladenškimi ognjem pokazati svotu tisti dunajski načeln ugonobiti neprjatelja z lažjo in ponaredbami. Sicer se narodnostnih bojov ni mnogo udeleževal, ker mu je bila narodnost nekaj tako naravnega in po sebi razumljivega, da je prav iz srca sovražil vse tiste publeže, ki jim je bila narodnost vse in ki so baš s tem tako oškodovali občane nekdanje Avstrije! Saj so baš ti publeži zakriviči, da si inteligenca narodnih držav še vedno ni na jasnem, kako bo mogoče delati »politiko« brez narodnostnih bojov.

Drugače je pa nastopal v socialnem vprašanju. Njegov socialni program se skoro da krije s socialističnim, seveda le v teoriji. V praksi drugače, kajti razumljivo je, da je razloček med teorijo in prakso baš pri socializmu tako velik. Sredstva v dosego namena pri njem niso bila nikdar postranska stvar, v dosego se tako svetega namena bi se ne bil nikdar posluževal nepoštenih ali komurkoli krivičnih sredstev. Bil je realisti, ki je operiral le z danimi razmerami. Videl je že davno razloček med maksimalisti in minimalist, priklonil bi se bil čeprav k prvim, če bi bil mogel verjeti, da je cilj dosegljiv. A priklonil se ni niti k menševikom, dasi je imel med socialisti mnogo prijateljev. Bil je vedno pristaš večinskega sistema. Zato se mu je morebiti zdelo riskantno z njegovo močno osebnost pripojiti se širokim, malo izobraženim masam. Ne znamo pravih motivov, zakaj ni vstopil v socialno organizacijo, vemo pa, da ji je bil zelo blizu. Gotovo je bil eden glavnih vzrokov, da ni mogel vzdržati med Mladočehi, njihov boj proti socializmu. Bil je Mladočeh menda le dve leti. Morebiti spada med te vzroke tudi Hülsnerjeva afera, pa se ne spominjam dobro, če spada sploh v isto dobo.

Hülsnerjeva afera spada obenem z rokopisnimi boji med najsilnejše točke Masarykovih kulturnih bojov. V obeh zadevah je imel proti sebi takorekoč ves češki narod. V drugi je imel vsaj za svoje osobno pre-

pričanje tudi dokazuje, po katerih je ne samo veroval, ampak tudi vedel, da so rokopiši ponarejeni. V prvi pa je imel edino svojo vero, vero v človeštvo: da je nemogoče, da bi se našlo toliko tako neumnih ljudi, da bi tvorili velike organizacije, ki rabi za svoje verske obrede gorke krščanske krvi. V tej zadevi je podlegel, ker je velika, praznoverna masa verovala v praznoverje drugih, ki so ji bili obenem osovraženi. V drugi zadevi pa je zmagal, čeprav ne takoj. Toda narod ga je sovražil, ker mu ni mogel odpustiti cinizma, s katerim se je postavil na stališče sovražnikov. Narod, ki ni mogel razumeti, da bi bila slaba kultura, če bi bila zidana na laži. Tako velika je bila takrat gonja proti Masaryku, da mu še tik pred vojno niso mogli odpustiti, da jim je vzel romantične rokopiše. Tega seveda niso premislili, kako bi bilo, če bi bila Čehom šele nemška veda dokazala, da so ponarejeni. Tako pa imajo velikega Hanko, ki je tako lepo pesnil in tako dobro ponarejal, pa tudi velikega Masaryka, ki je znal ločiti resnico od laži in imel pogum laž razkrinkati.

Slovenci poznamo Masaryka kot kulturnega bojevnika iz njegovih polemik s Krekom. O Kreku mislimo vsi, da je res veroval, zato mu je tudi Masaryk drugače odgovarjal, nego navadnim političnim klerikalcem, ki so le denar kovali iz svojega »katoliškega proprijanja«. Našla sta se dva moža, ki jima je šlo res za vero in za Boga, vsakemu po svoje. Krek je svojega Boga že imel in mu je hotel ostati zvest, Masaryk pa — ga je iskal. Bil je res iskalec Boga.

Bil je celo tak iskalec Boga, da je zašel že v formalizem pobožnosti: na nekem zborovanju ateistov je rekel, da redno molji, in sicer »Očenaš« kot najlepšo molitev.

Mnogi so se temu čudili, menda vsi, ki so Masaryka poznali, kajti človek, ki je res prepojen ves s pravim krščanstvom, ne potrebuje nikake molitve, formalne molitve, ker se razgovarja z Bogom vedno, pri vsaki svoji misli, pri vsakem svojem dejanju.

Toda nihče zaradi tega Masaryka ni zavrnil. Dasi je od takrat že morebiti 10 let (referat o onem zborovanju je izšel pred leti v prilogi »Časa«, »Besedy Časa«), vendar nismo čitali, da bi bil Masaryku kdo kaj opomiral zaradi tega. Preveč so ga vsi spoštovali, pa tudi segali so mu vsi komaj do kolen.

Tega Masaryka nahajamo zdaj med — imperialisti. Seveda, če je resnica, kar piše dunajska Preša, da je rekel v razgovoru z njenim dopisnikom: Češka republika mora ostati v sporu Jugoslavije z Italijo nevtralna, ker je prijateljica obema. »Italija je celo oborožila našo vojsko«.

Mogoče je vse. Wilsonu smo verjeli, da se bojuje za mir med narodi. Danes mu verujemo le še to, da se bojuje za svoje ime, da se sramuje preklicati tisto, za kar je tolikokrat v javnosti nastopil. Bojimo se pa, da bo morebiti še celo vesel, če ga drugi člani antante »premagajo«. Kajti zdaj je že po vojni, zmaga je odločena, ni treba več tako vsestransko skrbeti za mnenje mase, zdaj gre le za »pravilno« razdelitev plena. To pa ne gre drugače, kakor z vatoni: ti dobiš toliko, jaz pa toliko.

Ali tudi Masaryk tako? Malo smo se že bali, ko je zapustil svoje protidržavopravno stališče, pa mislili smo, da dela tako iz ozira na češke manjšine, ki bi v nemškem morju in pri znani nemški pravicoljubnosti znale res trpeti — tako so mislili češki voditelji sploh, torej se jim je morebiti Masaryk celo samo uklonil.

Toda v našem vprašanju se jim gotovo ni uklonil. Kajti — dasi so znani Čehi na jugu kot realni ljudje, kar je njih prednost, ne napaka — vendar so se precej ogrevali za našo Jugoslavijo, dokler niso prišli iz zapada tisti, ki se direktno sklepali dogovore z antanto, med njimi Masaryk. Od takrat kakor hladen veter. Ali niso ti gospodje prinesli s seboj kakih že gotovih pogodb? Ker je nemogoče misliti, da bi Masaryk kot dober avstrijski parlamentarec ne poznal naših jezikovnih mej, je nemogoče, da ne bi bil svojim laškim prijateljem v smislu svojih idej povedal: ampak, prijatelji, tega vam ne morem obljubiti, ker živi tam narod, ki ni laški. Če jim je takrat tako povedal, zakaj bi se zdaj branil postaviti so na stran resnice? Morebiti ima tudi on v žepu kakšno tajno pogodbo, po kateri ga vse drugo nič ne sme brgati, ako dobi tisto, kar potrebuje on.

Ničesar dobrega niso prinesli tisti, ki so prišli iz severa. Predvsem ničesar dobrega od Masaryka. Le potrpljenje nam ponujajo na vseh straneh.

Tako ne delajo tisti, ki hočejo resnico in pravico. Ti so odkriti, povedo, kaj mislijo in kaj hočejo. Da je težko pustiti kozo živo in nasititi volka, to vemo — toda, saj mi nečemo biti ne volk, ne kozal. Ljudje smo, in hočemo, da nas smatrajo tudi vi za ljudi.

Masaryk ni govoril samo pri zeleni mizi. Živel je na zapadu, in vedel vedno, koliko je ura. Da se je postavil on na stališče nevtralnosti v tako evidentnem vprašanju, to je dokaz, da spoznava to za potrebno. Ako je temu res tako, potem je kapitaliziral pred imperializmom po sili, ali pa se je tudi on ustrašil boljševizma.

Imperializem je vedno sin kapitalizma, posebno pa še imperializem modernih republik. Kdor hoče delati proti imperializmu, mora pobijati kapitalizem. To se da pa le s socializmom. Zato je zdaj najpotrebnejše, da se ojačijo socialistične stranke in njih mednarodna zveza.

Socialistične stranke se okrepe pa tudi, z odstranitvijo nesoglasij. Slovenci smo po veliki večini menševiki, na Hrvaškem imajo pa že več boljševizma. Ko se nam bo posrečilo združenje, bo morebiti razmerje 1:2. To bi bilo nevarno za napredek stranke, ker bi v vednih bojih trpela propaganda. Treba je zbistriti ta pojme, pa tako, da nikogar ne odbijamo. Apostoli čina imajo vero v socializem, in te potrebujemo! Apostoli dela, m-nega napredka in vztrajnosti do konca imajo pa — bodočnost, ki mora biti in tudi bo naša: čim manjše bodo žrtve, tem večja zasluga.

Ne lastimo si sodbe nad ruskimi boljševiki, toliko pa lahko pripomnimo, da bodo drago plačali svojo »diktaturo proletarijata«, če jo ubranijo proti antanti. Pri nas pa bi ne bilo mogoče niti, tud, če bi bili vsi boljševiki. Preveč imamo čuta za red, čeprav vemo, da je naš red mnogokrat pravi nered. Vedno napreji! Pot je začrtana, vsako prekinjenje te poti s kakršnimkoli nasiljem, pomeni korak nazaj. Nasilje ostane nasilje, pa naj izhaja od kogarkoli. Zato se držimo večinskega sistema dosledno, kajti četudi ni absolutno pravičen, vendar je najbolj pravičen.

Citali smo (v soboto menda) v »Napreju«, kako si predstavlja boljševiški voditelj moč državne oblasti v rokah proletarijata. Ker se ta moč ne da tako razdeliti, kakor hlebec kruha, mora ostati nerazdeljena v rokah proletarijata. V isti sapi se postavlja tudi proti splošni volilni pravici. Ves članek mi je nerazumljiv, če imam smatrati ga res za članek Trockega. V burnih časih se napiše marsikaj burnega, toda zato, ker vemo, da bo ta ali oni glasoval proti samemu sebi, ne bomo rekli, da je temu kriva splošna glasovalna pravica! Socialističen red hočemo, toda niti za trenutek ne smemo pozabiti, da je to tudi red! Če je čital Masaryk mnogo takih člankov o boljševizmu, potem se ni čuditi, da se je obrnil od socializma in da hoče zdaj delati red — z imperialisti. Kaj šele poreko priproste naše dušice, ki se boje, boje, in zopet boje.

F. H.

Somišljeni ki!

V petek, 4. aprila t. l. začne izhajati političen tednik za slovensko ljudstvo

„Ljudski glas“

ki bo namenjen predvsem slovenskemu kmečkemu proletarijatu, med katerega štejemo v prvi vrsti doslej brezpravne posle, dninarje, bajtarje in male kmete, ki za naprej neobhodno potrebujejo lastnega glasila, zastopajočega njihove teptane pravice in koristi.

Naša dolžnost je, da razširimo ta list v tisočih izvodih med slovensko ljudstvo, zato vas pozivamo, da se zdaj v prednaročbo in agitacijo za list, ki bo stal letno 10 K, polletno 5 K, četrtletno pa 2 K 50 vin.

V vsaki občini naj ima list svojega zastopnika in zaupnika, ki bo nabiral naročnike in širil list. Nujno prosimo zato somišljenike, ki bi bili pripravljeni prevzeti zastopništvo, da se nam prijavijo, isto tudi prednaročnike. Vse dopise je pošiljati na naslov:

„Ljudski glas“, Ljubljana (Uprava „Napreja“),
Franciščanska ulica št. 6.

Politični pregled.

— Okle antantnim socialnim demokratom. Amsterdam 4. Vodstvo socialno-demokratske stranke na Holandskem je odposlalo socialno-demokratskim strankam Angleške, Francoske, Italije in Belgije brzojavko, v kateri opozarja na nevdružne gospodarske razmere v Nemčiji, predvsem delavskega razreda, ki traja Nemčijo v obup in povzroča obžalovanja vredne izgredne. V Nemčiji vlada absolutno pomanjkanje najpotrebnejših življenjskih potrebščin; strašna je umrljivost otrok, starih ljudi in nosečih žen. Preti moralen polom, katerega posledica bo anarhistična zmešnjava, ki pa ne bo nevarna samo Nemčiji. Položaj je mogoče zboljšati edino, ako vlade asociirancev odpošljejo takoj potreben živež Nemčiji. Ta pomoč naj ne bo samo ukaz človeštva!

— Nikita črnogorski želi nazaj na prestol. LDU. Pariz, 6. (DKU) Včeraj se je bavil višji vojni svet alirancev s črnogorskimi zahtevami. Črnogorski pooblaščenec v Washingtonu je v imenu kralja Nikole vložil protest proti odstavitvi kralja, ki jo je sklenila skupščina, kakor tudi proti priključitvi Črnogore k Srbiji.

— Volitve v štajersko deželno skupščino. LDU. Gradec, 6. (DKU) Štajerski deželni svet

se je posvetoval v današnji seji o deželnem volilnem redu in je sklenil, da obdrži razdelitev v volilna okrožja za ustavodajno narodno skupščino tudi za volitve v deželno skupščino, v katero naj se voli 70 poslancev, in sicer 16 poslancev za volilno okrožje Gradec in okolico, 21 za spodnje in srednje Štajersko in 20 za goranje Štajersko. Provizorna deželna skupščina se bo posvetovala v torek 11. t. m. o deželnem volilnem redu.

— Likvidacija Avstro-ogrske banke. LDU. Dunaj, 7. (ČTU) Generalni svet Avstro-ogrske banke je v svoji včerajšnji seji sklenil, izvesti likvidacijo že sedaj in pooblastiti guvernerja, naj stopi v zvezo z narodnimi državami in jih povabi, naj v odsek za likvidacijo pošljejo svoje zastopnike.

— Narodnostni boji v čehoslovaški republiki. LDU Kaaden, 4. (ČTU) Danes je bil tu ljudski shod, ki ga je sklicala nemška socialno-demokratska stranka. Zborovanje je poteklo mirno. Po končanem shodu je del zborovalcev, približno 600 oseb, izkušal na stolpu mestnega doma razobesiti vsenemško zastavo. V sporazumu s poveljnikom posadke in z županom so nato razobesili dve zastavi, češko in vsenemško. Kasneje so pa češko zastavo s silo odstranili. Po daljših pogajanjih je zopet zaplapolala na stolpu češka zastava. Položaj je postajal vedno opasnejši. Množica je zasramovala župana, mestne svetnike in častnike, deloma so jih napadli s kamenjem in palicami. Vojaštvo je bilo primorano rabiti orožje. Streljali so tudi z dvema strojnica. Šest oseb je bilo usmrčenih in mnogo ranjenih. Vsled teh dogodkov morajo biti hišna vrata zaprta že ob osmih zvečer.

— Čehi upajo na ugodno rešitev tešinskega vprašanja. LDU. Praga, 6. (ČTU) Upravni svet glavnega mesta Prage je izdal na prebivalstvo naslednji proglas: Mestni zastop je od vladnih organov dobil sporočilo, da tešinsko vprašanje nikakor ne daje povoda za razburjenje. Naša delegacija v Parizu zastopa z vso odločnostjo naše stališče v tešinskem vprašanju. Vsled lojalnosti, s katero postopa češki narod v tem kočljivem vprašanju, je izključeno, da naši zavezniki ne bi priznali naših upravičenih zahtev. Kar se tiče primera nemškega konzula dr. Schwarza, je ugotoviti, da je uvedena uradna preiskava, čije izid je na vsak način treba počakati. Vlada Čehoslovaške republike ima dovolj sredstev, da štiti nedotakljivost naše države.

— Češki rudarji proti poljskim tovarišem. LDU. Moravska Ostrava, 5. (ČTU) Češki rudarji Zofijinega rova so uprizorili včeraj polurno stavko proti Poljakom in so sklenili naslednjo resolucijo: Češki rudarji Zofijinega rova protestirajo najenergičnejše proti postopanju Poljakov zaper rudarje češke narodnosti začasno s tem, da uprizore polurno stavko. Njihovi poljski tovariši jih preganjajo samo, zaradi tega, ker so Čehi. Danes zahtevamo zdajnjokrat od svojih poljskih »bratov«, naj izpreme svoje postopanje in naj ne zatirajo naših sodeželanov na ozemlju, zasedenem po poljskih četah. Odločeni smo iti do skrajnosti in ne bomo nikakor dopustili, da naši poljski »bratje« na ta način postopajo proti Čehoslovakom.

— Poljski deželni zbor. LDU. Varšava, 6. (ČTU) V včerajšnji seji deželnega zbora je finančni minister Englich predložil načrt zakona glede najetja prisilnega državnega posojila. Zbornica je odkazala načrt finančni komisiji. Posl. Daszynski je interpeliral vlado glede dogovora med entento in ukrajinsko vlado. Skliceval se je pri tem na vest, ki jo je »riobčil« Daily Telegraph.

— Ogrsko Velikega župana temešvarskega komiteta, finančnega ravnatelja Malega in njegovega namestnika so odstavili in uvedli proti njima disciplinarno preiskavo. Obdolžena sta, da sta pri uporabi državnega denarja zakrivila nepravilnosti. Je pač hudo, če ima človek pre dolge prste! — V Budimpešti so izmed 60 aretiranih komunistov doslej izpustili na svobodo 10. Preiskovalni sodnik je predlagal, naj bi izpustili iz zaporu še nadaljnih 29 komunistov. Vsi drugi bi ostali v zaporu, med njimi vodja komunistov Bela Varo. — Natakariji v budimpeštanskih kavarnah so začeli stavkati. Zahtevalo odpravo napitnine. Večina kavnar je vsled tega zaprtih.

— Zgorsnje bankovcev na Poljskem. LDU. Dunaj, 7. (ČTU) Poljska vlada je odredila zgorsnje avstro-ogrskih bankovcev. Prepove

Sevnica. Sevnica je postala znamenita, ne morebiti zaradi svoje »izvrstne zdravilne vode«, — pitno vodo imamo iz greznic in kanalov —, tudi ne zaradi splošnega »lepega« napredka občine, ki se kaže v tem, da imamo v sredi najubožnejšega okraja par vojnih dobičkarjev, ki so iz nič čez vojsko postali milijonarji, marveč je postala slavna po zaslugah Peskove »Jugoslavije«. Ko mast in avstrijski patrijotični spevi ne nesejo več, se je vrgel mož na žurnalistiko. Jugoslavija na papirju mora nekaj dati. In reklamo za list je treba delati ameriškansko. Znani so dohodki in Sevnici od 10. januarja t. l. Tihotapska družba iz Brežic si je izposlovala uradno dovoljenje in sicer proti kompenzaciji, za izvoz 1 vagona moke v Nemško Avstrijo. Dotično žito je bilo že pred demobilizacijo nakupljeno pod roko na Hrvaškem. Ko je bila moka v Sevnici na kolodvoru naložena, je ljudstvo, ki je bilo že par mesecev brez moke, kratkoma ni pustilo odpeljati. Nekateri so vdrli v vagon, in se je potem moka razdelila. Tudi v Sevnico so prišli razjarjeni ljudje trgovine revidirat. Ko je orožništvo nekaj ljudi pozaprl, so drugi nekega Kolmana s silo iz zavora rešili. Zaprli so jih še več in odgnali v Celje, veliko drugih pa je bilo od glavarstva policijsko kaznovanih. Pri tej stvari se mora ugotoviti sledeče: Krivda je bila pri merodajnih mestih, ker se niso pobrigali za aprovizacijo prav nič, moko pa se je hotelo poslati drugam. Razburjenje ljudstva je razumljivo. Nasilni vlom v vagon in na silna oprostitev Kolmana iz zavora ni bilo pravilno. Popolnoma napačno pa je bilo strogo in nervozno izvajanje posledic od strani glavarstva v Brežicah. Globe in kazni z zaporom so kar deževale. Naše oblasti, upajmo, nimajo naloge kakor nekdanji, ljudi strahovati, marveč urejevati, in jim pomagati. Dovolj smo že trpeli, in ni nas treba, če pridemo pod težo razmer iz ravnovesja, udarjati s škorpijoni. V tem slučaju ni ljudstvo nikogar dejansko napačilo, nikomur lasa skrivilo, pač pa so ljudstvo skupili c. kr. oblasti in razni izkoriščevalci, trgovci verižniki itd. Seveda take dogodke, kot je bilo v Sevnici, si mora za reklamo »Jugoslavija« porabiti. Neki fantje iz Ljubljane so imeli 23. februarja t. l. shod v Sevnici v imenu N. S. Z. Ljudje so mislili, da so socialni demokratje in so šli na shod. Pobiralo se je po 4 K od ljudi, pa se v resnici ne vé, zakaj. Ali za »Jugoslavijo«, ali za stranko, katera nima nikjer svojega programa. Vse so ljudem obljubili, in res: »Jugoslavija« piše na dolgo in široko, po večini pa napačno, v škodo prizadetim, kajti le z resnico in stvarnostjo se bo kaj doseglo, in vse je v teku, da pride resnica do veljave. Z demagogijo pa se le še dobro pokvari. Uspeh pa išče »Jugoslavija« v tem, da pošlje cele koše lista, v katerem se o teh dogodkih v Sevnici piše, v naš kraj in ga zastonj deli. Upamo, da v resnici zastonj in zaman, kajti ljudje bodo videli, da jih tam le farbajo, in da se bo le v socialno-demokratski stranki dalo kaj napraviti. Naročajte »Naprej«!

— **Opozarjamo na XI. predavanje »Akademije«.** V sredo, 12. t. m. je predaval gospod Silvo Domicelj o biologiji naroda. Razmotrival je vprašanje zelo zanimivo z docela znanstvenonaravoslovnega stališča. Vzel je narod kot najvišji organizem in ga naravnost seiral po

Nekaterim gospodom pri aprovizaciji. Tem potom opozarjamo mestno aprovizacijo, kako se manipulira pri oddaji sladkorja in kavine mešanice pri Mühleisnu po uslužbencih aprovizacije. Ni dosti, da se stranke sili, da jemljejo tisto nezmes kave, temveč tudi pri vagi sladkorja stvar ni v redu, kar lahko dokažemo! Stranke se pritožujejo, da pri zavojih sladkorja pri teži 6 kg manjka 5–10 dkg! To ni več malenkost! Tako se je stranka, ki je takoj v bližini dala tehtati sladkor, vrnila v skladišče, ter zahtevala primanjkljaj 15 dkg, druga 22 dkg, nakar ji pravi tam zaposleni gospod: »Tu manjka samo malenkost. V drugem zavitku pa nekaj zrnjev. Te si pa pošnočajte!« Ali ni to že odveč; za tako drag denar sladkor kupovati, potem pa še take neukusne opazke poslušati! Zahtevamo, da vodstvo mestne aprovizacije take nastavitve, ki niso zanesljivi, takoj odstavi ter nadomesti z boljšimi, ali pa se bodo konsumenti te nesramnosti sami otresli!

T.

SHS — Velenje in Celje. Glejte, kako se oddajajo službe pri državnih podjetjih na štajerskem! Poverjenišstvo za socialno skrb je osnovalo posredovalnice za brezposelne, ki bi se morale pred vsemi izkazati z dobrim zgledom kot državna podjetja. Vrh tega mora tudi država plačevati brezposelnim podpore. »Narod«

udih in organih, v telo in dušo. Povdarjal je razliko med narodom, organizmom in državno (raznarodno) organizacijo. Njegovo razlaganje je še posebno zanimivo in aktualno, ker izhajajo samo po sebi iz njega posledice: samoodločba, pripadnost tujejezičnih mest v narodnem telesu itd. — Drugi del predavanja se vrši danes ob 8. uri zvečer v I. nadstropju realke v Vegovi ulici. Pričakovati bi bilo, da se ga razen navadnega občinstva udeležijo tudi znanstveno interesirani krogi. Vsebinsko prvega predavanja govornik začetkom kurzorski ponovi.

— **Državna posredovalnica za delo.** Gozd-nih delavcev za Bosno se do nadaljnjega ne sprejema več, ker je število popolneno.

— **Poverjenik za notranje zadeve** gospod Gustav Golia sprejema samo v torek, četrtek in soboto od 11. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

— **Pisma v Ameriko!** Cenzura za pisma v Švico je odpravljena, ter lahko sedaj naši rojaki svojem v Ameriki brez ovir pišejo. Pisma naj se zaprto, ako mogoče v rekomandiranih ali ekspresnih pismih pošiljajo na našega rojaka gospoda Albina Kunca, Basel, Centralbahnstrasse 21, Schweiz. Vsakemu pismu je priložiti za poštnino in stroške K 4.— v bankovcih ter natančen naslov naslovnika v Ameriki. Pisma pridejo gotovo in hitro v roke naslovnika. Na drug način ni sedaj mogoče odposlati pisem v Ameriko.

— **Važno za visokošolce!** Ministrstvo za kmetijstvo v Belgradu je javilo semkaj, da namerava slušatelje visokih šol, zlasti živino zdravniške in visoke gospodarske šole, ki jim je onemogočeno nadaljevanje študija na Dunaju in Lvovu, poslati v prijateljsko inozemstvo, zlasti na švicarski vseučilišči v Curihi in Bernu. V to svrhu naj se prijavi pismeno poverjenstvu za uk in bogočastje v Ljubljani vsi oni visokošolci, ki žele nadaljevati svoje študije v Švici ali na Francoskem in naj prilože tej prijavi vse potrebne dokumente in fotografijo. Prijava sama mora vsebovati ime in priimek, prosilca, podatke o dosedanjih študijah (vseučilišče, fakulteta, tečaj, leto imatrikulacije, prestane preizkušnje in delni izpiti ter njihov uspeh in datum) in natančen naslov sedanjega bivališča. Namen teh prijav je, da se omogoči posredovanje za izdajo potnih listov in za dovoljenje bivanja v inozemstvu pri ondotnih poslanstvih. Dijakom, katerim nedostajajo potrebna sredstva, namerava ministrstvo v vpoštevjanja vrednih slučajih dajati primerne mesečne podpore, za katere bo vlagati pozneje posebne prošnje.

— **Usposobljenostne preizkušnje** za obče ljudske in meščanske šole v pomladanskem terminu 1919 se prično na državnem učiteljskem v Ljubljani v petek, dne 25. aprila ob 8. uri Pravilno opremljene prošnje za priпуск k usposobljenostni preizkušnji je po šolskem vodstvu predložiti pravočasno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do 10. aprila v rokah izpraševalne komisije.

— **Begunske sirote s Primorskega.** Poverjenstvo za socialno skrbstvo naznanja vsem onim, ki so se zadnja dva meseca prijavili, da sprejmejo begunske sirote, sledeče: Vrnitev begunskih sirot iz Brucka v domovino se je nekoliko zavlekla, zato ni moglo poverjenstvo ustreči prošnjam prigašenih družin v tistem roku, kakor je prvotno nameravalo. Sedaj so sirote že v domovini in sicer v taborišču Strnišče pri Ptuj. Kakor hitro bodo sirote zdravniško preiskane, dobe prigašenci otroke in sicer v prvi vrsti oni, ki so izjavili, da vzamejo sirote za svoje. Vsaki posamezni družini bo sporočilo poverjenstvo, kdaj in kje dobi otroka.

— **Goriškim učiteljem, upokojevcem in vdovam,** ki bivajo tostran demarkacijske črte, je višji šolski svet v Ljubljani odmeril in nakazal vojnodraginske doklade za leto 1918 in 1919. Priglasilo se je 80 aktivnih učiteljev in učiteljic, 29 vpokojevcem in 17 vdov. Za 19 oseb se še ni nakazala draginska doklada, ker so potrebna še pojasnila. Deželno knjigovodstvo v Ljubljani je dobilo ukaz, da nakazila po poštni hranilnici kar najhitreje izvrši, tako da prejmejo upravičeni draginske doklade za leto 1918 in za mesece prosinec, svecan in sušec po odbitku predujmov, ki so jim bili v letu 1918. izplačani, v skupnem znesku, od 1. malega travna 1919 naprej pa v mesečnih obrokih. Reklamacije naj se vlagajo pri višjem šolskem svetu.

— **Koroškim učiteljem in učiteljicam javnih ljudskih in meščanskih šol** je višji šolski svet v Ljubljani nakazal službene prejemke takoj pri nameščenju in obvestil o tem učitelje z dekreti, davčne urade v Velikoven, oziroma Dobrlivasi, Pliberku in Železni Kaplji pa z rednimi

nakazili. Vsled mnogobrojnih pritožb je pa dognal višji šolski svet, da njegove odredbe niso prihajale na cilj. Dogajalo se je, da je prejel učitelj svoj dekret, na davčni urad pa ni dospelo nakazilo, tako, da ni bilo mogoče izplačati prejemkov, ali pa je dospelo nakazilo, a učitelj ni dobil obvestila, tako, da ni mogel iti po svoje prejemke. Višji šolski svet je stvar natančno preiskal, in dognal, da je odpravnostvo deželne vlade vse odloke redno odpravilo. Ker pa tudi po dvakrat ali po trikrat odposlanih odlokov učitelji, oziroma davčni uradi niso prejeli, je sum opravičen, da na poštah ali na poti posega vmes zločesta roka, ki nagaja, da oškoduje naše narodno učiteljstvo. Višji šolski svet je pred nekoliko dnevi brzojavno odredil, da naj davčni uradi izplačujejo službene prejemke po vsebini odlokov, s kojimi se izkažejo učitelji.

— **Čehoslovaška legija v Trstu.** V Trstu se nahaja Čehoslovaška legija, močna kakih 300 do 400 mož. Ti opravljajo varnostno službo na obeh postajah, v luki in na pošti. Značilno je, da je italijanski guverner v Trstu poveril Čehoslovakom varnostno službo pri najvažnejših poslopih in napravah. Je li strah pred revolucijo tako velik in zaupanje do kraljevskih karabinerjev tako majhno? Čudno je tudi to, da naši severni bratje Čehi služijo Italijanom in njih imperialističnim interesom. Slovanska vzajemnost, kje si?

— **Oklic vsem onim, ki bi se radi vrnili v Nemčijo.** Nemško poslanstvo na Dunaju je sporočilo, da more le oni prekoračiti državno mejo Nemčije, ki ima naslednje listine: 1. potni list, ki ne sme biti starejši kot eno leto; 2. dovoljenje policijske oblasti iz čuega kraja v Nemčiji, kjer je dotičnik pred vojno delal, da se sme priseliti v Nemčijo; 3. izkaz, da dobi v resnici službo rudarja v dotičnem kraju v Nemčiji. Brez teh izkazov obmejne oblasti v Nemčiji nikogar ne puste čez mejo in to radi težko v prehrani in prometu.

— **Obrtne priglasitve.** Stranke, ki nanovo prigašajo obrti pri mestnem magistratu v številnih slučajih ne predložijo vseh po zakonu predpisanih listin, radi česar mora mestni magistrat take stranke zavrniti. Da se ne bode s takimi slučajmi trtilo časa uradu in da si prihranijo stranke samo nepotrebna pota in čas, se opozarjajo vsi oni obrtniki, ki menijo kak obrat prijaviti na novo, da morajo osebno predložiti mestnemu magistratu rojstni list, domovnico in vojaško odpustnico ali othodnico, za vsak rokodelski obrt pa še posebej učno spričevalo, delavsko knjižico, vsa pomočniška spričevala, pomočniško pismo in pobotnico o plačani pridružnini zadrugi, kateri obrt pripada. Vsaka stranka mora prinesiti seboj za vsako novo obrtno priglasitev kolek za 8 kron. Za vse koncesionirane obrti se pa morajo vlagati pri mestnem magistratu pismene prošnje, kolekovane s kolekom za 8 kron, in katerim se morajo priložiti tudi zgoraj omenjene predpisane listine.

— **Poročil se je g. podporučnik Nikola K. Džanga** z gospodično Katijo Florianovo. Čestitamo!

— **Častne afere in častna razsodišča.** Tu v Mariboru imamo dosti častnikov in kot »dragocen« ostanek avstrijskih časov so ostale tudi častne afere — zastopniki sem, zastopniki tja. In zakaj? N. pr. če se ne pokloniš kakemu gospodu nadporočniku in če mu ne odzdraviš?! Tablo! Častna afera! Če kak oficirček v pozni uri nazdravi Petru ali Pavlu, pa ne ostane! Halo! Častni sod! Kako dolgo boš še jadrala, mlada Jugoslavija, pod to reakcionarno srednjeveško zastavo!

— **Prenos imetja iz Nemške Avstrije v Jugoslavijo.** Narodna vlada Nemške Avstrije je z naredbo z dne 19. dec. 1918 (Steuerfluchtgesetz) odredila, da mora vsakdo, ki ima nad 30.000 K premoženja in se izseli iz Nemške Avstrije, naložiti 30—50% svojega imetja v banki, ki jo določi vlada. Ta vloga služi kot kavelja za vse nove davke, ki se bodo tam sklenili do konca leta 1921. Pri tem pride v prvi vrsti v poštev davek na imetje. V smislu te naredbe mora vsakdo en mesec pred izselitvijo predložiti kompetentni davčni oblasti seznam svojega imetja. Na podlagi tega seznama določi davčna oblast kaveljo ter izda dovoljenje za izselitev. Nemci so si torej dobro zasigurali davek na imetje pri vseh, ki zapuste njihovo državo. Kako pa je s tem pri nas? Vsakemu Nemcu se dovoli brez vsake kavelje in brez vseh ovir svoje s slovenskimi žulji in podporo stare Avstrije lahko zasluženno imetje prenesti v Nemško Avstrijo ali v drugo državo. Zakaj ni kaj takega ukrenila takoj tudi naša vlada, ali ukrene vsaj sedaj, kar bi bilo njej sami v korist ali pa bi vsaj služilo v kompenzacijo pri bodočih finančnih pogajanjih, oziroma pri likvidaciji razpadle Avstrije? Ali namerava naša vlada tudi tem preseljenim državljanom še v Jugoslaviji naložiti davek na premoženje, ko bodo itak še pri regulaciji valute izgubili mnogo svojega težko in pri trdi konkurenci v tujini zasluženega in prihranjenega imetja?

— **Poštni promet z Madžarsko** ustavljen. LDU. Zagreb, 7. (JDU) Poštno ravnateljstvo razglasa, da je do preklica ustavljen ves promet med Hrvatsko, Dalmacijo in Bosno po eni strani in Madžarsko na drugi strani. Izvzete so le one pokrajine madžarske republike, ki so okupirane po četah Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Službe, trafike in ustanove za invalide ali svoje padlih.

»Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani« bo znanprej redno opozarjala na proste službe, trafike in ustanove za invalide in svoje padlih, umrlih ali pogrešanih vojakov. Z debelimi črkami bo tiskana oblast, ki je mesto razpisala in pri kateri je treba prošnjo vložiti, za tem sledi razpisana služba, trafika itd. V oklepaju je povedan dan, do katerega se mora prošnja vložiti in številka uradnega lista (n. pr. u. l. št. 60), v katerem so navedeni vsi natančnejši podatki in pogoji. Vojnim invalidom so pridržani: 1. izključno vsa mesta slug, paznikov (tudi vratarjev) v vseh javnih uradih, sodiščih, kaznilnicah, šolah, občinah, zavodih in obratih, katere država ali nadzira ali podpira: prav tako vsa mesta upraviteljev državnega pravdnštva izven sodišč pri sodnih dvorih; 2. dve tretjini vseh prostih službenih mest pisarniških uradnikov, poduradnikov in pomožnih pisarniških moči.

Službe: Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani, gradbeni urad: 3 cestni mojstri (Jesenice, Tržič, Celje), 2 rečna mojstra (Celje, Ptuj) (do 31. marca 1919, u. l. št. 53); 18 cestarjev: 6 v celjskem, 6 v kranjskem, 1 v ljubljanskem, 2 v novomeškem in 3 v slovenjegraškem stavbenem okraju (do 31. marca 1919, u. l. št. 53). — **Meroizkušno nadzorništvo** v Ljubljani: 1 pomožno pisarniško moč, 1 pomožni sluga (do 4. marca 1919, u. l. št. 53). — **Mestni magistrat celjski:** 1 kancelist, 3 pisarniški pomočniki, 1 sluga, 4 mitničarji in 1 vodni mojster (do 10. marca 1919, u. l. št. 54); 1 oskrbnik (do 10. marca 1919, u. l. št. 55); 1 knjigovodja (do 10. marca 1919, u. l. št. 55). — **Finančno ravnateljstvo** v Ljubljani: več preglednikov, višjih paznikov in paznikov finančne straže za Banat, Bačko itd. (do 11. marca 1919, u. l. št. 55). — **Predsedništvo višjega deželnega sodišča** v Ljubljani: 4 vodje zemljiških knjig (1 v Celju, 1 v Mariboru, 2 v Novem mestu); 12 višjih pisarniških oficijalov (1 v Radovljici, 1 v Brežicah, 1 v Konjicah, 1 v Smarju, 1 v Ormožu, 1 v Slov. Bistrici, 2 v Ptuj, 1 pri Sv. Lenartu, 1 v Pliberku, 1 v Metliki in 1 v Mokronogu), 46 pisarniških uradnikov (do 8. aprila 1919, u. l. št. 54) in sicer 3 pri dež. sodišču v Ljubljani, 2 pri okrožnem sodišču v Celju, 8 v Mariboru, 3 v Novem mestu, 1 pri okrajnem sodišču v Kranju, 1 v Kranjski gori, 1 v Litiji, 2 na Vrhniki, 2 v Brežicah, 1 v Gornjem gradu, 1 v Konjicah, 1 v Laškem, 1 v Rogatem, 2 v Slovenjem Gradcu, 2 v Šoštanju, 1 v Ljutomeru, 1 v Ormožu, 4 v Ptuj, 1 v Slovenski Bistrici, 1 v Zgornji Radgoni, 1 v Pliberku, 1 v Velikoven, 1 v Železni Kaplji, 1 v Ribnici, 1 v Kozjem in 1 v Metliki. — **Državno pravdnštvo** v Ljubljani: Upravitelj državnega pravdnštva v Cirknici (do 31. marca 1919, u. l. št. 54), Radovljica, Škofja Loka, Vrhnika (do 10. aprila 1919, u. l. št. 57). — **Ravnateljstvo državne obrtne šole** v Ljubljani: 1 šolski sluga, 1 kurjač (do 20. marca 1919, u. l. št. 54).

Trafike: Finančno okrajno ravnateljstvo v Ljubljani: Tobačna glavna trafika v Spodnji Šiški (do 15. marca 1919, u. l. št. 52); tobačna glavna trafika v Milnem 5 (dav. okr. Radovljica do 15. marca 1919, u. l. št. 52).

Ustanove: Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo dež. uprave v Ljubljani: Karel baron Wurzbachove, cesarice Elizabete ustanove za invalide in biralce: 6 po 120 K za Ljubljance, 6 po 60 K za rojake iz Kamnika, Homca in Jarš, 6 po 60 K za rojake iz Vintarjevca iz občine Šmartno pri Litiji (do 8. marca 1919, u. l. št. 50).

Umetnost in književnost.

Repertoar Narodnega gledališča. Dramsko gledališče: V soboto, 8. t. m. ob pol 8. zvečer Henrika Ibsena »Strahovi« izven abonementa. V nedeljo, 9. t. m. ob 3. popoldne »... ulica št. 15« izven abonementa. V ponedeljek, 10. t. m. ostane gledališče zaprto. V torek, 11. t. m. ob pol 8. zvečer H. Ibsena »Strahovi« za abonement. »A«. V sredo, 12. t. m. ob pol 8. zvečer »... ulica št. 15« uradniška predstava izven abonementa. — **Operno gledališče:** V soboto, 8. t. m. »Manon« za abonement. »A«. V nedeljo, 9. t. m. ob pol 8. zvečer »Mamselle Nitouche« izven abonementa. V ponedeljek, 10. t. m. ostane gledališče zaprto. V torek, 11. t. m. ob pol 8. zvečer »Bohème« za abonement. »B«. V sredo, 12. t. m. ob 4. popoldne »Mamselle Nitouche« izven abonementa za p. n. občinstvo iz dežele.

Mussorgskij, čigar krasni ciklus pesmi »Iz otroške izbe« bo pela gđ. Cirila Medvedova s spremljevanjem klavirja (L. M. Škerjanc) na koncertu dne 10. t. m., je

znani skladatelj ene najboljših ruskih oper »Boris Godunov«. V zgoraj navedenem ciklu se je čudovito lepo pogledal v navno domišljijo priproste otroške duše. Zdi se ti, ko poslušas te lepe pesmice, da vidiš pred seboj otroka, kako se zvečer zaupljivo pogovarja s staro babico, kako kleče ob postelji opravlja večerno molitev. Na sporedu se nahajajo tudi štiri nove pesmi našega mladega komponista L. M. Škerjanca, ki bo na tem koncertu prvič javno nastopil kot pianist s tremi Debussyjevimi preludiji za glasovir. — Preostale vstopnice za ta umetniški koncert se prodajajo v trafikah v Prešernovi ulici in na dan koncerta v Narodnem domu. Dobi se tudi lično besedilo vseh pesmi, ki nam jih bo zapela gđ. Medvedova.

Shodi.

Moste-Vodmat-Zelena Jama. V soboto, dne 8. marca točno ob 8. uri zvečer seja podružničnega odbora in sestanek vseh zaupnikov v gostilni pri Sušniku. Polnoštevna udeležba dolžnost!

Krakov-Trnovo v Ljubljani. V soboto, dne 8. t. m. ob 7. uri zvečer shod v gostilni nasproti Nuškove vojašnice (prej Weiss).

Seja osrednjega odbora »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo« se vrši v soboto, dne 8. marca ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih. — Predsednik.

Krajevna skupina I. juž. žel. vabi na odborovo sejo, katera se vrši dne 8. marca točno ob pol 8. uri zvečer v bivši Mahrovi hiši šte. 10, I. nadstropje. — Seja je važna, pridite vsi!

Shodi v nedeljo, dne 9. t. m.

Kropa ob 3. uri pop. v šoli, poroča sođr. Mihevc.
Mojstrava ob 3. uri pop. Hotel »Triglav«, poroča sođr. Erjavec.

Dnevni red: Politični položaj.

Laze. V nedeljo, dne 9. t. m. ob 3. uri popoldne javen shod v gostilni pri Mahničju. Dnevni red: Politični položaj. Poročevalec iz Ljubljane.

V Mojstrani se vrši shod v hotelu »Triglav«, ne pri Smercu.

V Zidanem mostu shod cementnih delavcev se bo vršil v nedeljo, dne 9. t. m. ob 1. uri popoldne. Udeležite se shoda vsi!

Karmel. V nedeljo, dne 9. t. m. se vrši v gostilni Bevk v Gabrijelih ob 2. uri popoldne sestanek, h kateremu se vabi odbor strokovne organizacije: Rok Stergar, Sumper Gregor, Franc Rozman, Mirt Franc in Uranič Blaž. Vabljene so tudi drugi socialistično misleči delavci, na ta sestanek, ker se bo ustanovila krajevna politična organizacija. — Ivan Gruden, Predsednik strokovne organizacije.

Krajevna politična organizacija za Ljubljano ima v Mahrovi hiši, I. nadstropje, desno, svojo pisarno. Uradne ure vsak dan od 6. do 7. ure zvečer.

Sodrug in sodružice Ljubljane in okolice! V sredo, dne 19. marca (praznik) točno ob 9. uri popoldne se bo vršila v bivši Mahrovi hiši, I. nadstropje (društveni lokal).

krajevna strankina konferenca

s sledečim dnevnim redom: 1. Majsko slavo v Ljubljani. 2. Raznoterosti. — Na konferenco so vabljene vsi člani politične organizacije, izobraževalnega društva »Svobode« in strokovnih organizacij.

Mesečni shod podružnice lesnih delavcev v Ljubljani, se bo vršil v nedeljo, dne 9. marca t. l. točno ob 9. uri popoldne v Narodnem Domu. Dnevni red: Mesečno poročilo; Volitev delegatov na strokovni kongres; Položaj lesnih delavcev z ozirom na gospodarski razvoj v Jugoslaviji; Razno. Polna udeležba dolžnost!

Prvi majnik.

Vse politične, strokovne in prosvetne organizacije, nadalje posamezni zaupniki krajev, kjer ni organizacije, naj javijo najkasneje do 15. marca na upravništvo »Napreja«, koliko izvodov majskega spisa naroče.

Naznanjamo, da bo letošnja številka majskega spisa izšla v prav posebno odlični izdaji, trajne vrednosti. Velikost bo kot pri socialni reviji »Demokracija«. Ovitok bo tiskan v dveh barvah. Sodelovanje so nam obljubili naši najboljši pisatelji in umetniki.

Cena majskega spisa se je radi izrednih stroškov za papir in druge tiskarske potrebščine določila na 1 krono za iztis.

Vsak sodrug, vsaka hiša si mora zagotoviti ta važni spis. Naročite ga vsi, ki čutite socialistično!

Zadnje vesti.

Verifikacijski odbor državnega veča.

LDU. Belgrad, 7. (JDU.) Verifikacijski odbor narodnega veča je začel svoje delo. Predsednik je dr. Bečić, tajnik dr. Dinko Križman, člani dr. Mažuranič, Lomovič, dr. Lončar, Petrovič, Borivoj Popović, dr. Joso Sunarič, dr. Dušan Vasiljevič. V odbor je predloženih

270 mandatov, od katerih je danes verificiranih 188. Sedaj so v razpravi protesti proti nekaterim mandatom, tako za Bosno in vojvodino.

Ukrajinci zahtevajo priznanje neodvisne ukrajinske narodne republike.

LDU. Pariz, 7. (DunkU. — Brežično.) Glasom »Petit Parisien« je odposlala ukrajinska delegacija v Parizu na francoskega ministra za zunanje stvari Pichona pismo s prošnjo, da naj nastopno noto izroči mirovni konferenci: Ukrajinska vlada prosi mirovno konferenco, da pripozna neodvisno suvereno ukrajinsko narodno republiko. Ukrajinska narodna republika spominja mirovno konferenco, da je izza vsega početka svojega bivanja v Evropi vsa zgodovina ukrajinskega naroda, zgodovina neodvisnega naroda in njegove borbe za svobodo.

Delna demobilizacija na Poljskem.

LDU. Varšava, 7. (PBA.) Brambni odsek je sklenil odpustiti 6 letnikov, in sicer od 1896. do vstetega 1901. Zakonski načrt bo v petek rešen v deželinem zboru.

Morilec sodruga Eisnerja priznava umor.

LDU. Monakovo, 7. (DunkU.) Časopisni oddelek osrednjega sveta objavlja daljše poročilo o dosedanjih uspehih preiskave napada na ministrskega predsednika Eisnerja. Morilec Eisnerjev je poročnik grof Arco auf Valley, rojen leta 1899 v Avstriji. Priznal je, da je umoril ministrskega predsednika namenoma in s premdarkom. Smatrai je udeležbo Eisnerjevo pri vladnih poslih za nesrečo Bavarske. Zato da se je odločil, da ga siloma odstrani.

Mirovna konferenca za Italijo.

LDU. Budimpešta, 7. (CTU.) »Az Est« poroča: V italijansko - jugoslovanskem vprašanju je, kakor vse kaže, večina delegatov na mirovni konferenci na strani Italije. Govori se, da se Lloyd Georgev govor, kjer govori o pretiranih zahtevah novih držav, nanaša na jugoslovanska stremjenja. Italija je uverjena, da dobi Reko, ker podpira njene zahteve francosko in angleško časopisje.

Italijanska zbornica. — Glasovanje o volilnem skrutinju.

LDU. Rim, (DunkU.) »Agenzia Stefani« poroča: V zbornici je vložil finančni minister predlog o fiskalni reformi, ki vsebuje enkratni prihodninski davek, progresivni davek in davek za velika rodbinska posestva. Turati je nato utemejeval svoj predlog, da naj se pri prihodnjih volitvah v zbornico uvede volilni skrutinji. Orlando je izjavil, da je sicer nasprotnik skrutinija, da se pa za slučaj sprejetja tega predloga, le-ta spopolni s pororcem. Ako se bo to vprašanje predložilo zbornici, tedaj on ne stavi vprašanje zaupanja. Ne smatra pa možno tako važno vprašanje reševati na tako hiter način. In prosi, da se Turatijev predlog preloži za 6 mesecev.

LDU. Rim, 7. (DunkU.) »Agenzia Stefani« poroča: V poimenskem glasovanju je zbornica s 243 proti 129 glasovi sprejela predlog ministrskega predsednika Orlando, da se odloži razprava o predlogu Turatja o volilni reformi za 6 mesecev.

Mirovna konferenca v Parizu. — Lloyd George za ostrejšje pogoje Nemčiji.

LDU. Pariz, 7. »Agence Havas« poroča: Seja zastopnikov velesil najvišjega interaliranega vojnega sveta, ki je bila v četrtek popoldne, je zapustila v krogih konference izborn vtis. Lloyd George se je udeležil sestanka. Poudarjal je v svojih izjavanjih, naj aliranci proti Nemčiji kmalu zavzamejo jasno in odločno stališče. Dejal je, da je rodilo premirje ne le vojaške, temveč tudi politične posledice, za katere so odgovorni voditelji vlade. Zahteval je tudi, da se poostre po vojaških izvedencih izdelani pogoji zlasti glede količine čet, ki jih sme imeti Nemčija pod orožjem. Na njegov predlog se je odgodilo posvetovanje vojaških pogojev premirja na petek, da bo mogel staviti predlog v tem zmislu. Sprejeli so pomorske pogoje za premirje. Vprašanje o usodi nemškega brodograja in njegove dodelitve alirancem pa se še ni rešilo. Splošno je pokazala seja popolno soglasje v nazorih alirancev glede razorožitve Nemčije.

Francija se noče udeleževati oskrbe Nemčije.

LDU. Amsterdam, 6. (DunkU.) Kakor javlja »Tijde« iz Pariza, se je Francija dne 2. marca oficijelno branila, udeležiti se pri načrtu za oskrbo Nemčije, utemejevala je to s tem, da se ne sme noben vinar nemškega denarja za to porabiti, ker bi bila sicer Francija oropana odškodninskih doneskov za opustošenja v Franciji. Zedinjene države pa opozarjajo, da je vzpostavitev reda v Nemčiji za Francijo mnogo važnejša, kakor za Zedinjene države. Višji ameriški diplomat je izjavil: Ne gre za to, storiti Nemčiji dobroto, temveč gre samo za naše

lastno interese. Pomoč, ki jo nudimo sedaj Nemčiji, nam bo rodila stoteran sad.

Delavski nemiri in stavka v Alzaciji.

LDU. Nauen, 7. (Brežično.) Po švicarskih vesteh so izbruhnili v Mülhausnu na Alzaškem resni delavski nemiri. Baje stavka 20.000 delavcev. Vsled velike dragnje živil je računati s splošno stavko na Alzaškem. Iz poročil ni razvidno, ali je stavka naperjena proti francoski okupaciji ali pa je posledica razširjajočega se boljševizma.

Iz Nemčije.

Poročila, katera so nam zadnje dni dohajala iz Nemčije, niso bila nič kaj razveseljiva. Jedva končana generalna stavka je kar naenkrat iznova izbruhnila in pojavili so se zopet dobro oboroženi Spartakovci. Tem se je pridružila tudi mornariška divizija in del drugih čet. Tako je postal Berlin torišče bratomornih bojov, padale so žrtve, človeško življenje je viselo na nitki. Anarhija je zavladala v največjem mestu Nemčije in od tu se je stavkarsko gibanje zaneslo tudi po drugih industrijalnih krajih nemške republike. Že so poročali listi o odstopu Scheidemannove vlade in o tem, da prevzamejo vlado neodvisni socialisti. Zadnja poročila pa javljajo v svet, da so vladne čete premagale revolucionarce in da obvladujejo položaj. Tudi stavka ponehuje. Če smemo verjeti vsem tem poročilom, je stavka končana in delavstvo se vrača zopet na delo, Berlin zadobiva navadno lice. Gotovo je, da bodo tudi drugi kraji Nemčije sledili Berlinu in da se položaj v kratkem izboljša.

Ne moremo s sigurnostjo ugotoviti, kje tiči vzrok tem nemirnim in stavkam. Nekateri pravijo, da je bilo delavstvo nezadovoljno, ker je nemška narodna skupščina razpravljala le o nemških kolonijah, mesto da bi se pričela baviti s socialnimi reformami in vprašanjem prehrane. Mogoče je tudi to nekoliko pomoglo k stavki, a glavni vzrok ne tiči tu. Krivca teh razmer moramo iskati drugod, v antanti sami. Mirovna konferenca v Parizu se bavi le z vprašanjem, koliko odškodnine naj zahteva od Nemčije, kako naj ji diktira stanje armade, od vzame trgovske ladje itd. Ni ji pa mar nemško ljudstvo, ki že peto leto strada in umira vsled pomanjkljive prehrane. In še danes poroča korespondenčni urad, da Francija ni naklonjena temu, da bi pomagala pri oskrbi Nemčije z živil. Prav nič se ni čuditi potem, da se pojavlja v nemški republiki anarhija. V času vojne je ljudstvo trpelo pod militarističnim škornjem gobezdavega Viljema, sedaj pa tira to ljudstvo v obup »pravična« antanta, ker mu ne privošči niti toliko, da bi moglo živeti. Imperialisti antante so mnogo, da, največ krivi temu, da v Nemčiji do danes še niso zavladale redne razmere. In od antante je odvisno, ali se boljševiško gibanje zanesle in uveljavi v Nemčiji ali ne. Če pride i v Nemčiji do boljševizma, to gotovo ne bo v prid Francije in ostalih antantnih držav.

Vladne čete obvladujejo položaj. — Spartakovci razkropljeni. — Socialna demokracija proti stavki. — Generalna stavka končana.

LDU. Berlin, 7. (CTU.) Včerajšnji poulični boji so končali s popolnim uspehom vladnih čet, ki se jim je posrečilo, zasesti notranje mesto in pa policijsko predsedništvo, ki so ga začasno morale izprazniti. Zasedle so tudi poslopje mornariške divizije ter konjušnico. Spartakovci so se umaknili proti severnemu delu mesta. V ulicah in trgih, kjer je divjal boj, posebno na Alexanderplatzu, je večina poslopij zelo poškodovana, ponekod popolnoma porušena. — Zastopnik lista »Neue Freie Presse« je izvedel na merodajnem mestu, da vlada upa, da bodo njene čete obdržale nadvladje. General Märker je došel v Berlin in se je izrazil, da bo vzpostavil mir v Berlinu. — Večinski socialisti so izstopili iz stavkeinega vodstva. Komisija strokovnih organizacij je odgodila posvetovanje o pridružitvi stavki. — »Düsseldorfer Tagblatt« poroča iz Weimara da so meščanski člani kabineta ministrskemu predsedniku Scheidemannu podali ostavko. Doslej se ta vest še ne potrjuje, ali dementira. Mogoče je, da bo Scheidemann danes ali jutri predložil demisijo celokupnega kabineta, da tako da predsedniku Ebertu možnost za rešitev krize.

LDU. Berlin, 7. WU poroča: Pri včerajšnjih bojih za posest Aleksandrovega trga in redarstvenega predsedništva je bilo zajetih 150 mornarjev. Vsa poslopja, katera so zasedli v okolici Spartakovci, so sedaj v rokah vladnih

čet. Spartakovci so razpršeni, del se je skril po hišah, iz katerih mečejo ročne granate. Na različnih krajih mesta se je slišalo pokanje ročnih granat. Pretekla noč je bila bolj mirna kakor pa četrtkova, ker je ponehal težki topniški ogenj in detonacije min. Tu in tam se sliši pokanje ročnih granat, kakor tudi strelj pušk in strojnic. V časniškem okraju je prišlo do posameznih spopadov. Središče mesta je daleč okoli zaprto od vladnih čet. Tudi mostove čez Spreejo so zasedli. Na različnih krajih mesta so postavljene na cestah strojnice, ravnotako tudi na balkonih in hišnih oknih. Oklopni in tovorni avtomobili, oboroženi s strojnimi, vozijo po posameznih delih mesta. Domnevajo, da bodo vladne čete, ki so v povoljnem številu na razpolago, kmalu napravile popoln red. — LDU. Berlin, 7. (DunkU.) Danes popoldne so streljali pri charlottenburški mestni hiši v Friedrichsstrasse in na francoski cesti. Izgube Spartakovcev so jako velike. Akotudi zadnji odpor se ni docela zatrt, je kriza vendar premagana. — LDU. Berlin, 7. (DunkU.) Wolf urad poroča: Noč je splošno mirno potekla. Očiščenje Aleksandrovega trga oboroženih upornikov je bilo po vladnih četah izvršeno tekom noči. Na Wilhelmovem trgu in na nekaterih drugih krajih mesta je prišlo še do streljanja, o katerem se ni vedelo, odkod prihaja. Sedanja naloga vladnih čet je, ščititi delavoljne v berlinskih industrijskih podjetjih. Narodna mornarska divizija in dvoje zbirališč republikanske vojaške straže so se razpustili. — LDU. Berlin, 7. C(TU.) Položaj se je danes precej izboljšal, ker so se vladne čete zopet polastile vseh vladnih poslopij in tudi policijskega predsedništva. Vodstvo stavkajočih je skoraj soglasno ugotovilo, da je stavka izbruhnila proti volji socialnih demokratov, ki ne bodo podpisali več splošne stavke. Socialno demokratična stranka ni želela stavke in smatra za hudo delstvo vsako nadaljevanje štrajka. Tudi vodja neodvisnih socialistov Rihard Müller je izjavil, da nasprotuje stavki, ki je včeraj izbruhnila v plinarni in elektrarni. — LDU. Nauen, 6. (Brezlično.) Po zanesljivih vesteh listov iz Weimarja so se 4. t. m. pogajanja med zastopniki berlinskih socialistov in kabinetom poznó ponoči ugodno razvila. Odposlanstvo delavcev se je že v noči na sredo vrnilo v Berlin, da sporoči predloge vlade stavkujočim. Kakor poročajo, vsebujejo ti predlogi zagotovilo, da se obstoj delavskih in vojaških svetov zjamči v ustavi. — LDU. Nauen, 8. (Brezlično.) Stavkarski položaj se za enkrat v Berlinu še ni izpremenil. Stavke se udeležuje slejkoprej le del delavstva in še ta ne radevolje. Tako so n. pr. sklenili cestni železničarji, da prično čim prej mogoče z delom, kakor hitro se bo smatralo generalno stavko za končano. Uslužbenci nad in podzemeljske železnice so se v tajnem glasovanju izrekli celo z ogromno večino proti stavki in za takojšnjo vzpostavitev obrata. — LDU. Lipsko, 7. (DunkU.) Stavkarski položaj je neizpremenjen, vendar se pa opazja gibanje v prid končanja splošne stavke. V včerajšnjih seji lipskega meščanskega odseka je bilo soglasno sklenjeno, podpirati čim krepkejšo meščansko stavko. — LDU. Berlin, 7. (DunkU.) Generalna stavka je končana. Podcestne železnice so zopet povzele promet. Tudi telefonski promet za zasebnike je zopet odprt. Ceste kažejo zopet navadno sliko.

Razno.

* **Ponarejalec 200- in 25kronskih bankovcev prijet.** Poročali smo, da so dognali ponaredben 200-in 25kronskih bankovcev. Avstro-Ogrska banka je razpisala nagrado za izsleditev ponarejevalca 5000 K. Kot sedaj poročajo, se je policiji posrečilo dobiti ponarejevalca teh bankovcev. Piše se Josip Bittner. Oddan je bil vojnemu sodišču v Gitschinu.

* **Oče in hči.** Listi prinašajo poročila, da je v Parizu se nahajajoča italijanska kraljica obiskala svojega očeta, črnogorskega kralja Nikito ter mu pritrjevala v tem, ker se noče odreči prestolu. — Lepo je to, če hči pomaga staremu in delanezmogočnemu očetu, da celo njena dolžnost je. Ne moremo se pa strinjati s tem, da bi italijanska kraljica pomagala svojemu očetu na prevrnjeni črnogorski prestol, kjer bi on še nadalje odiral in skubil že itak revno črnogorsko ljudstvo. Naj raje hči sledi svojemu očetu, bolj pametno bo to in mnogo boljše tudi za Italijane, ki gotovo ne ljubijo preveč »kraljice po božji in Emanuelovi volji«.

Aprovizacija.

Prodajalci moke, kruha in peki se vabijo, da se takoj zglase v mestni posvetovalnici, kjer dobe novi načrt o prodaji kruha. Na nove krušne izkaznice, ki se bodo izdajale v petek, dne 14. marca za 5. in 6. krušni teden, naj nikdo ne prodaja kruha in moke, predno nima novi razdelilnik, ker so številke trgovinam deloma zamonjane.

Zavod, peki in mesarji dobe prejemnice za sol v mestni posvetovalnici.

Prodaja soli. Na vsak prvi odrezek sladkornih izkaznic se dobi začasno takoj pol kilogram bele soli v tisti trgovini, kjer ima pozneje dobiti stranka sladkor. Drugi odrezek in levi del sladkornih izkaznic se mora strankam vrniti radi poznejše prodaje sladkorja in žveplenk. Kilogram soli stane 1 krono. Stranke naj takoj vzamejo sol, da ne bodo pozneje kaše zmešnjave. Radi nerednosti ki jih zagrešijo stranke, magistrat ne more posredovati, ali sprejemati pritožb.

Dodatne sladkorne izkaznice za otroke do 6. leta, za doječe in noseče matere, za bolnike in težake se vsled pomanjkanja sladkornih zalog začasno ne bodo izdajale. Sladkor bo prišel v Ljubljano najbrže šele okrog 20. marca, ker je radi žigosanja denarja na Češkem začasno vsak osební in tovarni promet s Čehoslovaško prekinjen.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Na prodaj je **HARMONIKA** kromatična

z močnim okovanim mehkom, z 49 aluminijum glasovi (Primstimmen) in 89 basovi, fino izdelana, še malo rabljena. — Proda se tudi

- - - trompeta - - -

Poizve se pri Luciji Lamberger, Loke št. 178, Trbovlje I.

Prva jugoslovanska tovarna
kopit in drugih lesnih izdelkov
Loka pri Žusmu, Štajersko,
se priporoča za dobavo kopit in prosi za naročila na gornji naslov.

Došla prvovrstna
vozna kolesa
PUCH - RAMBLER - WAFFENRAD - KOSMOS
s prima pnevmatiko. Se priporoča
Ign. Vok, specialna trgovina s
živ. stroji in kolesi,
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.
Ceniki se za enkrat ne razpošiljajo.

Kupim več že rabljenih električnih motorjev do 8 konjskih sil.

J. Resman, usnjar, Radovljica.

!! POZOR !!

! - Nikakega veriženja več - !

Vsi, ki želite odpomoči navijanju cen, najboljše storite, da si brez izkaznic nakupite manufakturnega blaga v poljubni množini v skladišču na Francovem nabrežju št. 1 (Filipov dvorec) pri Frančiškanskem mostu.

Razprodaja se vrši dnevno dopoldne od 8. — 12. in popoldne od 2. — 5. dokler bo kaj zaloge. Prodaja se pod nakupno ceno. Pri večjem nakupu izdaten popust, ter edino ugodna prilika za trgovce na deželi.

Čevlji tovarne
Peter Kozina & Ko.

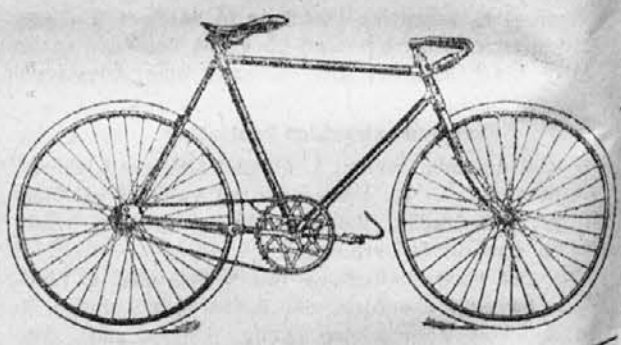
iz najfinejšega ševro- boks- in lak-usnja z usnjatimi poplati se dobe po dnevnih cenah.

Trpežni zimski

iz fine teletine z gumijastimi poplati po K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

V zalogi Ljubljana na Bregu.

SADJEVEC,
VINO in
KISLO VODO
razpošilja
A. OSET, p. GUŠTANJ.

„SVOBODA“, družinski list, je izšla.

Izhaja 15. vsakega meseca. Stane letno 12 K, polletno 6 K.

Najljubnejše Vas vabimo na naročbo družinskega lista „Svoboda“, ki izhaja 15. vsakega meseca. „Svoboda“ prinaša v preprosti, a umetniški obliki povesti, pesmi, članke in lažje znanstvene razprave, posebno o zdravstvu, in na ta način v vsakem oziru zadošča potrebam družin. Uredništvu se je posrečilo pridobiti dobre in ugledne slovenske pisatelje, pesnike in znanstvenike, obenem pa prinaša tudi manjše, a dovršene prevode iz tujih slovstev; prav posebno bo uredništvo gojilo ono panogo slovstva, ki umetniško ali znanstveno posega v socialna vprašanja in bo list tako povsem odgovarjal duhu časa. „Svoboda“ izhaja za enkrat v skromnejšem obsegu, ki pa se poveča takoj, čim se odzove povoljno število naročnikov. Ko se razmere ublažijo, bomo prinašali v „Svobodi“ tudi umetniške priloge, zlasti domačih slikarjev, ki naj se denejo v okvir in bodo mesto tujega, dostikrat ničvrednega blaga v umetniški okraske slehernega preprostega doma.

Starši, naročajte „Svobodo“, čitajte jo, širite med svojimi znanci! Dajte jo v roko zlasti svojim doraščajočim hčeram in sinovom, ki so najbolj željni in potrebni dobrega, lepega in poučnega čtiva!

„Svoboda“ stane celoletno K 12.—, polletno K 6.—, posamezna številka K 1.20, člani izobr. delav. društva „Svobode“ prejmejo list zastonj. Naročnino je pošiljati na Upravištvu družinskega lista „Svoboda“, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/II.

Uredništvo in upravištvu „Svobode“.

- - Sprejema se tudi inserate. Cene po dogovoru. - -
Naročajte, čitajte, širite naš družinski list „SVOBODA“.

*) Kdor želi pristopiti k delav. izobr. društvu „Svoboda“, naj se javi tajništvu, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/II. Veljapolna znaša 50 vinarjev, članarina mesečno K 1.—.